

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
Departementet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

København, den 28. september 2016

**Fælles høringsvar til høring vedrørende forslag til lov om ændring af lov om produktionsskoler
(Harmonisering af skoleydelse til SU-niveau m.m.)**

Danske SOSU-skoler og Bestyrelsesforeningen for Social-og sundhedsskoler har ingen bemærkninger til det fremsendte forslag.

Med venlig hilsen
På foreningernes vegne
e.b.

Michael Kümmel
chefkonsulent

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

København den 29. september 2016

Vedrørende sags.nr.: 16/10618

Høring vedr. forslag til lov om ændring af lov om produktionsskoler (Harmonisering af skoleydelse til SU-niveau m.m.)

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Bestyrelserne og Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne fremsender hermed fælles høringssvar vedr. forslag til lov om ændring af lov om produktionsskoler (Harmonisering af skoleydelse til SU-niveau m.m.)

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Bestyrelserne og Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne har ingen bemærkninger til lovforslaget.

På vegne af Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Bestyrelserne og Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne

Camilla Kjær Mårtonsson
Overassistent

Ministeriet for Børn, Undervisning og
Ligestilling
Departementet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
E-mail: henrik.lindegaard@uvm.dk

Udkast til hørings svar om forslag til lov om ændring af lov om produktionsskoler (Harmonisering af skoleydelse til SU-niveau m.m.)

Under henvisning til ministeriets brev af 23. september 2016 skal Dansk Arbejdsgiverforening (DA) hermed afgive sit hørings svar.

26. september 2016
RAE

Regeringen foreslår en harmonisering af skoleydelsen på produktionsskolerne til SU-niveau. Forslaget indebærer, at skoleydelse til deltagere under 18 år afskaffes, og at niveauet for skoleydelse til deltagere, som er fyldt 18 år, ændres til SU-niveau på ungdomsuddannelsesområdet.

Dok ID: 88727

DA finder, at produktionsskolerne løfter en vigtig opgave i forhold til unge, der ikke er klar til en ordinær ungdomsuddannelse eller et job. De unge bør dog ikke have et økonomisk incitament til at vælge produktionsskolen fremfor andre uddannelses tilbud. Derfor støtter DA den foreslåede harmonisering af skoleydelsen på produktionsskolerne til SU-niveau.

Med venlig hilsen
DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

Sign. Rasmus Enemark

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

**Hørings svar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om produktionsskoler
(Harmonisering af skoleydelse til SU-niveau m.m.)**

Danmarks Vejlederforening (DVF) takker for muligheden for at afgive høringssvar på lovforslaget.

DVF har følgende kommentarer til lovforslaget:

1. En produktionsskole er en produktionsvirksomhed og kan dermed ikke sidestilles med en uddannelse.

(Bekendtgørelse af lov om produktionsskoler

§ 5. Skolen skal i sit virke som selvejende institution være uafhængig, og dens midler må alene komme dens undervisnings- og produktionsvirksomhed til gode.

De unge på produktionsskolerne vil med forslaget heller ikke – som studerende på SU – have muligheder for arbejde med siden af, eller for at få lån og bolig som studerende.

2. Overordnet er det vigtigt at pointere, at produktionsskole og uddannelse er to forskellige ting. Det, som produktionsskolerne kan, er at give de unge en hverdag som på et arbejde. De leverer en indsats, som ligger ud over det at være studerende: Produkter, som produktionsskolen sælger og tjener på – noget, som de unge oplever som værende af stor værdi. Eleverne er skoletrætte unge, som skal ind på uddannelsessporet igen. Derfor er det vigtigt, at produktionsskolerne er anderledes end en uddannelse. De ledige og ikke uddannelsesparate 15-18-årige er en stor gruppe, som UU har stort fokus på, og den gruppe vil vokse yderligere, hvis UU ikke kan tilbyde disse unge en indkomst, mens de deltager i det forberedende tilbud til uddannelse, som produktionsskolen er. Specielt de 17-årige, som ikke er hjemmeboende, vil blive hårdt ramt, og de vil formentlig vælge at tage et arbejde i stedet for en uddannelse, og på den måde vil de bevæge sig længere væk fra at tage en uddannelse.
3. De unge som kommer på produktionsskolen oplever at få muligheden for at få struktur i hverdagen, hvilket kan være grundlag for, at de bliver klar til en uddannelse. Her spiller økonomien en stor rolle, fordi den er med til at sikre struktur og stabilitet for den unge og nogle tilfælde den unges familie.
4. Det er vigtigt, at produktionsskolen bliver ved med at være et tilbud og ikke en implicit tvang, fordi de unge ikke ”kan finde ud af” at komme i uddannelse. Her er afstanden mellem SU og skoleydelse betydningsfuld. Det er ikke altid tydeligt for den unge, hvad man faktisk får med sig fra et ophold på en produktionsskole i form af afklaring, stabilitet, netværk osv. Her er økonomien en motivationsfaktor.

Da satsen er højere end SU, er det muligt for produktionsskolen at bruge økonomien som et middel til at påvirke elevernes mødestabilitet. En stor del af eleverne på produktionsskolen arbejder hen mod et mål om mødestabilitet og struktur. Her har det en effekt, at eleven bliver trukket i skoleydelse, hvis de ikke møder op. Hvis skoleydelsen er for lav, vil den effekt udeblive.

Århus den 30. september 2016

På vegne af Danmarks Vejlederforenings bestyrelse
Carla Tønder Jessing
Konstitueret formand

**Rådet for de grundlæggende
Erhvervsrettede Uddannelser**

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K
(Sendt pr. e-mail til: Henrik.Lindegaard@uvm.dk)

**Rådet for de Grundlæggende
Erhvervsrettede Uddannelser (REU)**

Rådssekretær
Per Pagh Aarestrup
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K
Tlf 3392 7332
e-mail: reu@uvm.dk

**Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelsers
(REUs) høringssvar vedr. udkast til lovforslag om ændring af lov
om produktionsskoler (Harmonisering af skoleydelse til SU-niveau
m.m.)**

4. oktober 2016

REU har ved mail fra Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling af 23. september 2016 modtaget nævnte udkast til nævnte lovforslag med høringsfrist den 5. oktober 2016, kl. 12.00.

Rådet har ikke bemærkninger til det fremsendte lovforslag men henviser til organisationernes selvstændige høringssvar.

Venlig hilsen

Stina Vrang Elias
Formand

Vejle d. 4. oktober 2016

Til
Ministeriet for børn, undervisning og ligestilling
Departementet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Høring vedrørende forslag til lov om ændring af lov om produktionsskoler (Harmonisering af skoleydelse til SU-niveau mm.)

Idet vi takker for indbydelsen til at afgive et høringssvar vedrørende Forslag til Lov om ændring af lov om produktionsskoler skal vi herunder dels kommentere specifikt på enkelte punkter i lovforslaget og de medfølgende bemærkninger, dels give en generel kommentar til forslaget.

I produktionsskoleforeningen er vi meget optagede af vores rolle i forbindelse med den nye erhvervsskolereform. Det gælder ikke mindst vores rolle mht. at få flere unge til at gennemføre en erhvervsuddannelse. Det er en rolle, der er blevet aktualiseret af de øgede krav, der stilles i forbindelse med optagelse på erhvervsuddannelserne. I Produktionsskoleforeningen stiller vi os derfor helt uforstående overfor Regeringens forslag om at harmonisere skoleydelse til SU-niveau. Forslaget vil overordnet set fjerne et meget væsentligt pædagogisk princip i produktionsskolernes pædagogiske værktøjskasse.

Nedenfor kommenteres de enkelte dele af lovforslagets betydning og konsekvens for både de unge på produktionsskolen og for skoleformen generelt.

Ydelsesniveauets betydning for uddannelsesvalget

"Harmoniseringen vil indebære, at skoleydelsen til produktionsskoledeltagere harmoniseres til det niveau, elever modtager på andre uddannelses tilbud for unge, hvor der ydes SU. Det vurderes, at ydelsesniveauet dermed i mindre grad vil kunne danne grundlag for uddannelsesvalget" (fra 1.2 Lovforslagets baggrund)

Med hensyn til, at ydelsesniveauet "danner grundlag for uddannelsesvalget": Vi må pointere, at unge IKKE frit kan vælge produktionsskolen. Tilbuddet er reserveret en særlig gruppe unge, nemlig dem, der ikke kan gå den lige vej til uddannelse. Enhver ung, der ønsker optagelse på en produktionsskole skal målgruppevurderes af UU, idet tilbuddet kun gives til unge "som ikke har gennemført en ungdomsuddannelse, og som ikke umiddelbart har forudsætninger for at påbegynde en sådan uddannelse." (Bekendtgørelse af lov om produktionsskoler §1) Det er således kun i et meget begrænset omfang og for en helt specifik gruppe, at ydelsesniveauet eventuelt påvirker et uddannelsesvalg.

Med hensyn til at skoleydelsen "harmoniseres til SU niveau": Der er i lovforslaget tale om en *tilsyneladende* harmonisering af skoleydelse og SU, idet skoleydelsens beløb nedsættes til SU niveau. Ønsker man en reel harmonisering vil det kræve, at man også på de øvrige uddannelser og tilbud skal kunne trække eleverne i ydelsen ved f.eks. ulovligt fravær eller manglende opgaveaflevering.

Gør man ikke det, er der ikke tale om en harmonisering men om at stille produktionsskoledeltagere markant dårligere end de øvrige unge i det danske uddannelsessystem, økonomisk såvel som juridisk. I Produktionsskoleforeningen mener vi, at der her er tale om en form for

'moralsk værdisætning', der bevidst placerer en gruppe, der ofte betegnes som 'de svage', i en udsat position.

Skoleydelsens omfang

"Efter den gældende ordning modtager deltagerne på produktionsskolerne en skoleydelse, der er højere end den almindelige SU, som elever på ungdomsuddannelser og på lignende forberedende tilbud modtager." (fra 2.1.2 Ministeriets overvejelser over den foreslåede ordning)

For det første er den nuværende ydelse kun højere end SU'en under forudsætning af, at den enkelte deltager ikke bliver trukket i skoleydelsen på grund af fravær.

For det andet er begrundelsen for den højere skoleydelse, at produktionsskoledeleagerne i modsætning til elever på andre ungdomsuddannelser og forberedende forløb, deltager i en værdiskabende produktion. Produktionsskoledeleagerne arbejder i værksteder, der fungerer på arbejdsmarkedslignende vilkår og sælger varer og tjenesteydelser til kunder. Derfor får de som en selvfølge en ydelse, der fungerer som en form for løn. Skoleydelsen er således en væsentlig del af produktionsskolernes pædagogiske ide, nemlig at lære gennem praktisk arbejde og produktion.

Arbejdsmarkedslignende vilkår

Produktionsskoleeleverne arbejder på arbejdsmarkedslignende vilkår. Det betyder bl.a. at de, som andre på arbejdsmarkedet, har ret til 5 ugers ferie. Altså betydeligt mindre end f.eks. unge i gymnasiet. De har derfor heller ikke samme mulighed for at tage feriejob og på den måde supplere deres indtægt. Hertil kan føjes, at målgruppen på produktionsskolerne måske også generelt har sværere ved at finde ferie- og fritidsjobs.

Skoleydelsen som pædagogisk værktøj

"Harmoniseringen vil indebære, at produktionsskoledeleagere under 18 år i lighed med elever på ungdomsuddannelser ikke længere vil modtage en offentlig ydelse med baggrund i deres uddannelsesvalg. Muligheden for at tilbageholde skoleydelse til deltagere, der ikke aktivt deltager i produktionsskolens aktiviteter, vil derfor ikke længere kunne anvendes som et pædagogisk værktøj overfor deltagere under 18 år." (fra 2.1.2 Ministeriets overvejelser over den foreslåede ordning)

Ovennævnte peger på 2 væsentlige problemer i lovforslaget. For det første sætter lovforslaget et uheldigt skel mellem produktionsskoledeleagere over og under 18 år.

For det andet fratager forslaget uden videre – og uden nogen form for pædagogiske begrundelse – skoleformen et vigtigt pædagogisk redskab for den ene af disse to grupper. Hermed svækker det automatisk redskabet helt generelt.

De økonomiske implikationer

"For staten vurderes forslaget at ville medføre et statsfinansielt niveau på ca. 168 mio. kr. (101 mi. Kr. efter tilbageløb) til skoleydelse til produktionsskoledeleagere ved en fuldt indfaset harmonisering, jf. tabel 1" (fra: 3. Økonomiske og administrative ændringer for det offentlige)

Ser man på SU satserne, så skelnes der foruden mellem ude- og hjemmeboende, mellem de 18-19 årige og de unge på 20 og derover. For de 18-19 årige gradueres ydelsen yderligere

efter forældrenes indkomstgrundlag. Hertil kommer særlige tilskud til forældre. Vi ønsker en nærmere redegørelse for, hvordan provenuet er beregnet og, hvorvidt de forskellige gradueringer er taget med i beregningerne.

Generel kommentar

En harmonisering i lovforslagets form er reelt en annullering af skoleydelsen. Man fratager skoleformen et vigtigt pædagogisk redskab. Og man anerkender ikke produktionsskolens pædagogiske omdrejningspunkt: Praktisk arbejde og produktion i et forpligtende arbejdsfællesskab, hvor unge kan lære noget om arbejdslivet og derigennem få mod på uddannelse og arbejde. Herved stiller man spørgsmålstegn ved produktionsskolens formål, nemlig at være en uddannelsesvej for den gruppe unge, der ikke umiddelbart kan gå den lige vej til uddannelse og arbejde. I Produktionsskoleforeningen finder vi selvfølgelig dette yderst uheldigt, og forstår ikke, at man på den måde svækker en skoleform med et vigtigt forberedende tilbud.

Tiltrædelse fra Forstanderkredsen for Produktionsskoler/Produktionshøjskoler

Med venlig hilsen

Axel Hoppe
Sekretariatsleder PSF

Høring vedrørende forslag til lov om ændringer af lov om produktionsskoler (harmonisering af skoleydelse til SU-niveau)

Vi er som elever på produktionsskolerne ikke blevet inviteret til at komme med et høringssvar til forslaget om ændring af lov om produktionsskoler, men vi vil dog meget gerne komme med vores holdning og tanker om lovforslaget, så derfor dette høringssvar, som vi håber I vil tage til efterretning trods manglende invitation.

Elevrepræsentanter fra produktionsskolernes individuelle deltagerråd har afholdt møde d. 30/9-16, hvor vi har talt om, hvilke konsekvenser vi forudser, at den lovændring regeringen har foreslået omkring ændring af skoleydelsen på produktionsskolerne, vil få for de unge, der i fremtiden ville have profiteret af et produktionsskoleforløb.

Repræsenteret ved mødet var: PFFU, Fabrikken, Produktionsskolen k-u-b-a* og Medieskolen.

Vi (deltagerrådene fra produktionsskoler i Region Hovedstaden) har grundigt gennemgået fordele og ulemper ved ovenstående lovforslag, og vi er yderst uenige og uforstående over lovforslagets idégrundlag. Vi mener grundlæggende, at det vil skabe en uensigtsmæssig ulighed mellem eleverne på produktionsskolerne, for det første ud fra elevernes alder, da elever under 18 år ikke vil få nogen penge, hvilket elever over 18 år vil, og for det andet ud fra elevernes familiemæssige baggrund, da eleverne vil blive lønnet ud fra deres forældres indkomst, i stedet for at lønne eleverne ud fra den enkelte elevs indsats.

Den nuværende skoleydelse er en motivationsfaktor for en del af produktionsskoleeleverne landet over. Produktionsskolen er et godt springbræt for de unge, der gerne vil afklares og forberedes enten til en erhvervsuddannelse eller et arbejde, men også for de, der gerne vil kunne tage en ungdoms- eller videregående uddannelse, da man lærer at tage ansvar for egen arbejdsindsats, og at man bliver trukket i løn, hvis man ikke møder op.

”Der ydes ikke SU til uddannelsessøgende under 18 år. Til elever, som er fyldt 18 år, i ungdomsuddannelser ydes der SU, hvis størrelse afhænger af forældrenes indkomst og om eleven er hjemmeboende eller udeboende.” (s. 3 afsnit 6) En stor del af de unge, der bliver målgruppevurderet til at gå på produktionsskole, har problematikker i dagligdagen, der gør det svært eller umuligt at gennemføre en kompetencegivende ungdomsuddannelse.

For en del af de unge kan det være familiefronten, der er problemer på. Dette kan betyde, at nogle elever ikke modtager nogen form for økonomisk støtte fra deres forældre, uagtet om de er over eller under 18 år. De unge vil få meget vanskeligt ved i fremtiden at kunne sige ja tak til at gå på produktionsskole for at komme videre i deres liv, hvis deres UU-vejleder foreslår det.

Produktionsskolerne har en ugentlig arbejdstid på min. 30 timer, og der ud over har de produktioner ud af huset og kulturarrangementer, der kan gøre det svært for eleverne at have et fritidsjob ved siden af skolen, da det tidsmæssigt ikke kan lade sig gøre. Derudover er realiteten, at en stor del af eleverne på produktionsskoler ganske enkelt ikke har et mentalt overskud, der tillader dem at have

et fritidsjob, da opgaven at gå i skole alene kan virke uoverkommelig, og derfor bør man ikke lægge yderligere økonomisk pres på eleverne.

”Harmoniseringen vil indebære, at skoleydelsen til produktionsskoledeletere harmoniseres til det niveau, elever modtager på andre uddannelses tilbud for unge, hvor der ydes SU. Det vurderes, at ydelsesniveauet dermed i mindre grad vil kunne danne grundlag for uddannelsesvalget.” (pkt. 1.2, s. 2) På andre uddannelser får eleverne løn for et stykke arbejde ligesom på EGU (løn mens man er på oplæring i virksomheden) og EUD (løn i praktiktiden ude i virksomheden). Hvorfor skal produktionsskoleelever stilles ringere end andre unge, der også bidrager til en produktion, samtidig med at de lærer i praksis – når netop produktionsskoleelever faktisk er målgruppevurderet til at have problemer ift. at kunne starte direkte på en kompetencegivende uddannelse?

Det vil blive særligt udfordrende for udeboende elever, hvis forslaget bliver indført, da man med skoleydelse ikke har mulighed for at tage et lån tilsvarende SU-lånet. Som ung vil man så skulle gå på produktionsskole minimum 30 timer ugentligt, samtidig med man sandsynligvis har forskellige udfordringer, har et behov for et produktionsskoleforløb, et stort ønske om at komme videre med uddannelse eller arbejde, men med en økonomi som ikke kan hænge sammen – hvilket vil være meget stressende og uholdbart.

Vores generelle mening er, at træder dette lovforslag i kraft, vil I udhule selve grundlaget for produktionsskolerne om at fungere på arbejdsmarkedslignende forhold. I virkeligheden kan man lige så godt udrydde skoleydelsen fuldstændigt, da forslaget om harmonisering hverken ligestiller produktionsskoleelever med elever på andre ungdomsuddannelser, eller overordnet set vil have en positiv effekt på produktionsskoleelever generelt.

Kære politikere - hvad vil der så ske med alle os unge i fremtiden, som hverken har forudsætningerne for eller styrken til at starte på ungdomsuddannelse eller som ikke er modne til eller klar over, hvilken erhvervsuddannelse der er noget for os?

Venlig hilsen

Produktionsskoleelever i Region Hovedstaden, herunder:

Produktionsskolen k-u-b-a*

Fabrikken

PFFU

Medieskolen

Ballerup Herlev Produktionshøjskole

Hvidovre Produktionsskole

Produktionsskolen i Greve og Høje Taastrup

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
Departementet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Islands Brygge 26
Postbox 1990
2300 København S
tlf. 33 93 20 00
fax 33 32 01 74
hvr@hvr.dk
hvr.dk

4. oktober 2016

**Høringssvar vedr. forslag til lov om ændring af lov om produktionsskoler
(Harmonisering af skoleydelse til SU-niveau m.m.)**

Håndværksrådet takker for lejligheden til at afgive høringssvar på høring vedr. forslag til lov om ændring af lov om produktionsskoler.

Håndværksrådet er generelt kritisk over for at harmonisere skoleydelsen på produktionsskolerne til SU-niveau af følgende grunde relateret til §17:

Produktionsskolerne skal fortsat være attraktive for unge, der fx falder for adgangsbegrænsningen for en erhvervsuddannelse og være med til at sikre at de får kvalifikationer, der kan forberede dem til at tage en erhvervsuddannelse efterfølgende. Der er behov for flere faglærte Danmark, og produktionsskolerne kan være med til at forberede eleverne på arbejdslivet. Efter erhvervsuddannelsesreformen er der endnu flere unge, der har brug for et kvalificerende forløb fordi de ikke har forudsætningerne for at påbegynde en uddannelse, og derfor virker det ikke logisk at forringe produktionsskolernes vilkår.

Produktionsskoleeleverne arbejder på værksteder på arbejdsmarkedslignende vilkår og sælger varer og tjenesteydelser til kunder. Derfor er det være rimeligt, at der udbetales en form for skoleydelse/løn til alle elever uanset alder, der er reguleret efter, hvor mange timer, eleverne er på skolen og hvor aktivt de deltager. Dette har også en pædagogisk effekt, der nu vil udeblive, hvis der kommer en harmonisering med SU-ydelser.

Håndværksrådet kan derfor ikke støtte ændring af lov om produktionsskoler.

Med venlig hilsen

Dorte Kulle
Chefkonsulent

Ministeriet for Børn, Undervisning og
Ligestilling
Departementet
Frederiksholms Kanal 21
1320 København K

Dato 03.10.2016
Initialer sko

Vedr. Høring om forslag til lov om ændring af lov om produktionsskoler (Harmonisering af skoleydelsen til SU-niveau m.m.)

Forslaget indebærer, at skoleydelsen til produktionsskolelever under 18 år afskaffes og at niveauet for skoleydelsen til deltagere, der er fyldt 18 år, reduceres til SU-niveauet på ungdomsuddannelsesområdet.

Uddannelsesforbundet mener, at forslaget udfordrer selve skoleformens DNA, og at grundlaget for skoleformens pædagogik baseret på arbejde, produktion og løn bliver undermineret ved det stillede forslag. Uddannelsesforbundet mener derfor, at forslaget bør tages af bordet.

Forslaget bør opgives fordi:

- Det bygger på en fejlagtig kobling mellem skoleydelsens størrelse og de unges uddannelsesvalg
- Skoleydelsen har en pædagogisk værdi, som bør bevares. Den pædagogiske værdi knytter sig til, at skoleydelsen ikke alene er et forsørgelsesgrundlag men en aflønning af elevens deltagelse i en værdiskabende produktion
- Mange unge i målgruppen vil ikke kunne opretholde et tilstrækkeligt forsørgelsesgrundlag

Sammenhæng mellem skoleydelse og uddannelsesvalg

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at baggrunden for forslaget er at sikre, at ydelsesniveauet i mindre grad skal danne grundlag for uddannelsesvalget (Bemærkning 1.2 *Lovforslagets baggrund*).

Imidlertid er produktionsskolernes målgruppe unge, der netop *ikke* har et uddannelsesvalg. Det fremgår eksplicit af den del lovforslagets bemærkninger, der omhandler produktionsskolernes målgruppe, at optagelse på en produktionsskole forudsætter, at ansøgeren er under 25 år, ikke har gennemført en ungdomsuddannelse, og *ikke umiddelbart har forudsætninger for at påbegynde en sådan uddannelse* (Bemærkning 2.1.1 *Gældende ret*).

Konkret er optagelsen på en produktionsskole betinget af, at man er visiteret til dette via UU, et produktionsskoleforløb er altså ikke noget den enkelte unge frit kan vælge til.

I forhold til produktionsskolens målgruppe giver det ikke mening at forsøge at påvirke de unges uddannelsesvalg ved en reduktion af skoleydelsen til SU-niveau, Da en reduktion i skoleydelsen ikke vil påvirke de unges forudsætninger for at begynde på en ungdomsuddannelse, men alene risikerer at påvirke den unge til ikke at følge et produktionsskoleforløb.

Skoleydelsens pædagogiske værdi gennem kobling af arbejde, produktion og løn

Det er et centralt pædagogisk princip i produktionsskolernes arbejde med at gøre de unge uddannelses- og arbejdsmarkedsparate, at læringen skal ske i praksis under arbejdsmarkeds-lignende forhold og at arbejde og løn hænger sammen. Produktionsskoleydelsen skal netop afspejle, at eleverne deltager i en værdiskabende produktion. Hvis dette pædagogiske princip skal bibeholdes er det afgørende, at alle unge, der deltager i produktionen, aflønnes, uanset alder. Derfor er det problematisk, at afskaffe skoleydelsen til elever, der endnu ikke er fyldt 18 år.

Det er ligeledes afgørende, at aflønningen står i forhold til den enkelte unges indsats i værkstedets produktion. Med en reduktion af skoleydelsen til hhv. kr. 0 - kr. 350 - kr. 1250/ugen, vil der ikke længere være sammenhæng mellem værdien af de unges indsats på værkstederne og deres aflønning.

Netop fordi skoleydelsen afspejler den unges deltagelse i en værdiskabende produktion, giver det ikke mening at sidestille skoleydelsen med SU'en til de ordinære ungdomsuddannelser.

Hvis forslaget bliver vedtaget, vil skoleformens pædagogiske grundlag, om deltagelse i en produktion som udgangspunkt for afklaring samt personlig, social og faglig udvikling, bliver væsentligt svækket.

Utilstrækkeligt forsørgelsesgrundlag

Forslaget om 'harmonisering' af produktionsskoleydelsen til SU-niveau må formodes at betyde, at det forventes, at eleverne vil supplere deres produktionsskoleydelse med fritidsjobs for at opnå et rimeligt forsørgelsesgrundlag. Der er imidlertid en stor del af produktionsskolens målgruppe, der ikke har en reel mulighed for at supplere deres produktionsskoleydelse med et fritidsjob.

De elever der visiteres til produktionsskoletilbud mangler de faglige, sociale og/eller personlige kompetencer, som er en forudsætning for at gennemføre en ordinær ungdomsuddannelse, og en del af målgruppen mangler også forudsætningerne for at kunne opnå beskæftigelse på ordinære vilkår. Det fremgår netop af produktionsskolelovens formålsparagraf, at det er et centralt mål for forløbet at forbedre de unges muligheder på arbejdsmarkedet på både ordinære og særlige vilkår: *"Tilbuddet skal styrke deltagernes personlige udvikling og forbedre deres muligheder i uddannelsessystemet og på det almindelige arbejdsmarked, herunder til beskæftigelse i fleksjob, i skånejob eller lignende* (Bekendtgørelse af lov om produktionsskoler §1 stk. 2). Nogle unge i produktionsskolernes målgruppe har altså ikke forudsætningerne for at passe et ordinært fritidsjob – det er netop produktionsskolens opgave, at bringe dem nærmere arbejdsmarkedet.

For de unge, der har forudsætninger for at få et fritidsjob, er tiden til at passe det begrænset sammenlignet med elever i ungdomsuddannelserne. Dette skyldes, at produktionsskoleeleverne arbejder på arbejdsmarkedslignende vilkår, hvilket bl.a. betyder, at de, som andre på arbejdsmarkedet, har ret til 5 ugers ferie. Altså betydeligt mindre end f.eks. unge i gymnasiet. De har derfor ikke samme mulighed for at tage feriejob og på den måde supplere deres indtægt.

Et forsørgelsesgrundlag, der giver ro omkring elevernes basale behov for bolig, mad mm., er en helt afgørende betingelse for, at indsatsen i produktionsskolerne kan lykkes, fordi denne ro er forudsætning for, at eleverne har det fornødne mentale overskud til at koncentrere sig og engagere sig i de forskellige læringsaktiviteter. Foringelsen af produktionsskoleydelsen vil derfor indebære en risiko for, at kvaliteten i indsatsen overfor målgruppen forringes væsentligt.

Med venlig hilsen

Hanne Pontoppidan
Formand for Uddannelsesforbundet

..

Uddannelsesforbundet
Nørre Farimagsgade 15
1364 København K
Tlf.: +45 70 70 27 22
info@uddannelsesforbundet.dk
www.uddannelsesforbundet.dk

Det er os med overenskomster og faglige fællesskaber

Sendt pr. mail til Henrik.Lindegaard@uvm.dk

Den 4. oktober 2016

Høring vedrørende forslag til lov om ændring af lov om produktionsskoler (Harmonisering af skoleydelse til SU-niveau m.m.)

LO afgiver hermed høringssvar vedrørende forslag til Lov om ændring af lov om produktionsskoler. LO skal som første generelle kommentar slå fast, at LO tager afstand fra forslaget. LO finder, at forslaget om harmonisering i den fremlagte form reelt er en annullering af skoleydelsen, og dermed får man de facto fjernet et vigtigt pædagogisk redskab fra skoleformen.

LO's afvisning af lovforslaget bygger på følgende konkrete vurderinger:

Argumentet om, at ydelsesniveauet ”danner grundlag for uddannelsesvalget”, mener LO ikke holder. De unge kan ikke frit vælge produktionsskolen. En ung, der ønsker optagelse på en produktionsskole skal målgruppevurderes af UU, idet tilbuddet kun gives til unge, som ikke har gennemført en ungdomsuddannelse, og som ikke umiddelbart har forudsætninger for at påbegynde en sådan uddannelse.

Det er en formel, men ikke reel beskrivelse, at skoleydelsen ”harmoniseres til SU niveau” (idet skoleydelsens beløb nedsættes til SU niveau). Man tager nemlig ikke de reelle forskelle i betragtning – at elever på produktionsskoler trækkes i ydelsen ved fravær, hvilket ikke er tilfældet i øvrigt på de SU-baserede ordninger.

Det skal også ses i sammenhæng med, at produktionsskoleeleverne arbejder på arbejdsmarkedslignende vilkår. Det betyder bl.a., at de, som andre på arbejdsmarkedet, har ret til 5 ugers ferie. Altså betydeligt mindre end fx unge i gymnasiet. De har derfor heller ikke samme mulighed for at tage feriejob og på den måde supplere deres indtægt og har generelt har sværere ved at finde fritidsjobs. Samlet set stilles produktionsskoledeltagere reelt set dårligere end øvrige unge i det danske uddannelsessystem.

Endelig sætter lovforslaget *et uheldigt skel mellem produktionsskoledeltagere over og under 18 år*. Dermed fratager forslaget skoleformen et vigtigt pædagogisk redskab for

den ene af disse to grupper.

Samlet set finder LO *forslaget som undergravende for det pædagogiske instrument som skoleydelsen udgør*. På produktionsskolerne får de unge en fornemmelse af, hvad det vil sige at gå på arbejde, og skoleydelsen er et vigtigt skulderklap for ikke bare motivation her og nu, men i høj også for at få en gruppe af unge, der så absolut ikke er arbejdsmarkedsparate på sporet til at blive det. Skoleydelsen er dermed en god investering for den enkelte unge og for samfundet – herunder et værn mod en tilværelse/flere på kontanthjælp.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ejner K. Holst', with a long horizontal flourish underneath.

Ejner K. Holst.

Høring vedr. forslag til lov om ændring af produktionsskoler

FTF anbefaler ikke, at produktionsskoleydelsen ændres. Lovforslaget indebærer, at produktionsskoleelever, som er udeboende over 20 år eller hvis forældre har lave indkomster, stilles ringere end SU-mottagere på ungdomsuddannelserne. Hvis ydelsen ændres, foreslår FTF, at det sker på en måde, så ingen produktionsskoleelever stilles ringere, end de ville være blevet i SU-systemet.

FTF har modtaget forslag til lov om ændring af lov om produktionsskoler i høring og har følgende bemærkninger:

Lovforslaget ændrer produktionsskoleelevernes forsørgelsesgrundlag betydeligt i negativ retning. Dette er bekymrende, fordi det kan medføre, at færre elever gennemfører uddannelsen og dermed bliver i stand til at deltage på arbejdsmarkedet eller i videre uddannelse. FTF anbefaler derfor, at ydelsen ikke ændres.

Dette initiativ kommer på tværs af processen for den regeringsnedsatte ekspertgruppe for bedre veje til en ungdomsuddannelse, som netop er etableret for at skabe tiltrængt overblik over de forberedende tilbud og deres indbyrdes samspil. FTF foreslår, at evt. ændring i ydelserne udskydes til ekspertgruppen har afsluttet sit arbejde.

Af lovforslaget fremgår, at der er tale om en harmonisering af skoleydelsen til SU-niveau. Dette er ikke tilfældet, da mange produktionsskoleelever vil modtage en ydelse, der er lavere, end de ville i SU-systemet.

For det første bruges produktionsskoleydelsen i dag og fremover som et pædagogisk værktøj ved, at den kan reduceres ved udeblivelser og lignende. Det betyder, at der ikke på dette punkt er tale om en harmonisering i forhold til SU-systemet. Modtagerne af den nye, lavere produktionsskoleydelse skal fortsat forvente at kunne blive trukket i ydelsen og dermed være ringere stillet end de ville være i SU-systemet.

For det andet opereres der i lovforslaget – i modsætning til i SU-systemet – med én enkelt sats. I SU systemet varierer satsen med forældrenes indkomstniveau. Det betyder, at de som har forældre med de laveste indkomster, stilles ringere end de ville være blevet i SU-systemet. Hjemmeboende, hvis forældre har en indkomst under 335.672 kr. årligt, modtager

2.561 kr. pr. måned, og med forslaget vil de kun modtage 1.517 kr. pr. md. Udeboende, som er over 20 år eller hvis forældre har en indkomst under 335.672 kr. årligt, får 5.941 kr. månedligt i SU-systemet, men kun 5.417 med den foreslåede produktionsskoleydelse.

Netop blandt produktionsskoleeleverne må det forventes, at mange har forældre med lave indtægter.

Hvis ydelsen ændres, foreslår FTF, at det sker på en måde, så ingen produktionsskoleelever stilles ringere, end de ville være blevet i SU-systemet. Der er tale om en af de mest udsatte grupper i uddannelsessystemet, og det er ikke rimeligt at forvente, at de alle har ressourcer til at klare sig på økonomiske betingelser, der er ringere end elever på de øvrige ungdomsudannelser.

Dette kan sikres, ved at der harmoniseres til den højeste SU-sats eller ved, at gøre ydelsen afhængig af forældrenes indtægt efter samme principper som i SU-systemet.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
Att.: henrik.lindegaard@uvm.dk

**Høring over forslag til lov om ændring af lov om
produktionsskoler (harmonisering af skoleydelse til SU-niveau)**

Dette høringssvar afgives grundet tidsfristen med forbehold for senere politisk godkendelse i KL.

KL har ingen bemærkninger til det fremsendte lovforslag. KL understøtter tiltag, der kan gøre de unge klar til at vælge en uddannelse ud fra deres interesser og faglige, sociale og personlige forudsætninger, der matcher arbejdsmarkedets behov.

KL vil foreslå, at området følges, og at eventuelle adfærdsmæssige konsekvenser vurderes

KL tager forbehold for de kommunaløkonomiske konsekvenser af lovændringen.

Med venlig hilsen

Karoline Amalie Steen,
Kontorchef i KL's Center for Vækst og Beskæftigelse

Dato: 26. september 2016

Sags ID: SAG-2016-04843
Dok. ID: 2249331

E-mail: JBA@kl.dk
Direkte: 3370 3230

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 1